

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУДДІВ МІСЦЕВИХ СУДДІВ В УКРАЇНІ

На думку науковців, важливим завданням будь-якого дослідження є поєднати традиційні, фундаментальні методи пізнання з новими. Обираючи методи дослідження, потрібно також зазначити, що загальнонаукова методологія являється основою для методології всіх інших, уже спеціальних наук, у тому числі й юриспруденції [3, с.26-27]. Адже юридична методологія, як і всі інші методології різних наук, базується, перш за все, на загальнонауковій теорії про основні методи наукового дослідження.

Першим серед загальнонаукових методів потрібно розглянути формально-логічний. Цей метод, шляхом використання логіки, дає змогу виявити з наявних норм щось інше, певні приховані норми. Під час дослідження використовується один з прийомів формально-логічного методу, а саме дедукція, яка в загальному розумінні спрямовує думку від загального до приватного [2, с.20]. Так, завдяки дедукції, можна з'ясувати деталі та виявити основні фактори, котрі призводять до того, що судді нехтують і не звертають належної уваги на свої права та обов'язки тощо. Логічним з цього є висновок, який спрямовує думку від загального (особа чи все суспільство потерпає від того, щоб суд прийняв невірне рішення) до приватного – неякісно прописане законодавство дає змогу професійним суддям нехтувати деякими фактами та нормами, що в підсумку призводить до негативних, а інколи і катастрофічних наслідків.

Наступним загальнонауковим методом, який також використовується під час дослідження, є системний (системно-структурний). Цей метод передбачає дослідження того чи іншого явища в повному обсязі, з урахуванням різних обставин та сторін. Тобто, не можна спиратися лише на окремі випадки і, розглядаючи їх як фундаментальні, робити певні висновки, наприклад, можуть змінюватися складові конституційної основи правового статусу суддів в залежності від нових завдань та функцій, із змінами елементів, у свою чергу, набуває змін і система конституційно-правового статусу суддів. При цьому основною системою є та, що активно діє на частини, об'єднує їх відповідно до цілей, які у нашому випадку ставить держава, суспільство перед судовою системою та суддями. Потрібно звертати увагу абсолютно на всі погляди та ідеї, які наявні з того чи іншого питання, і тільки проаналізувавши їх всі, як цілісну систему, робити певні висновки. Так, досліджуючи проблемні питання конституційно-правового статусу

суддів, слід брати до уваги чинне законодавство, законодавчі акти, які втратили чинність, наукові напрацювання та судові прецеденти за останній період. І тільки спираючись на всі ці джерела, їх детальний та повний аналіз, можна виявити дійсно не вирішені проблеми та запропонувати обґрунтовані шляхи їх подолання[4, с. 48].

Не можна обійти стороною в будь-якому наковому дослідженні, а особливо при дослідженні статусу посадової особи, - метод моделювання, який відноситься до загальнонаукових методів. Даний метод дає змогу, шляхом моделювання, тобто уявлення певних явищ, зрозуміти те, яким чином ті чи інші зміни вплинуть на те, що досліджується тощо. Цей метод використовується на тих етапах дослідження, коли необхідно змодельовати, як запропоновані, до прикладу, реформи судової системи сприятимуть якісній новій системі суддів загальної юрисдикції та вдосконаленню порядку здійснення судочинства в Україні[1, с. 336].

Найбільш використовуваними методами являються спеціальні (правові) методи дослідження. Особливе місце серед спеціальних методів дослідження посідає порівняльно-правовий метод. Даний метод дає змогу шляхом порівняння певних систем і моделей виявити індивідуальну специфіку кожної з них та, відповідно, зробити висновки щодо того, яка з моделей є ефективнішою, якіснішою та доцільнішою, в залежності від того, що саме досліджується. В цілому, порівняльно-правовий метод використовувався, зокрема, у тих випадках, коли порівнювалися різноманітні судові рішення та реальні ситуації. Подібні процедури порівняння різноманітних, конкретно-визначених ситуацій дають змогу об'єктивно поглянути на принципи діяльності суддів місцевих судів, побачивши та проаналізувавши при цьому всі спірні та неоднозначні моменти.

Слід додати, що порівняльно-правовий метод має своєрідний різновид. С. Бостан виділяє кластерний метод (від. англ. cluster – згущення, пучок, група), суть якого полягає в класифікації об'єктів на основі порівняння їхніх конституційних характеристик та статистичної обробки отриманих даних. Процес дослідження за цим методом передбачає кілька етапів. На першому обирається група об'єктів, що підлягає класифікації і для вивчення конституційних характеристик котрих є необхідна нормативна база. Другий етап – це відбір перемінних показників, які виражають ті чи інші ознаки об'єктів. Наприклад, для такого об'єкта, як конституційні основи правового статусу суддів вносяться такі конституційно і законодавчо закріплені ознаки як: вимоги, що пред'являються для суддів; порядок призначення на посаду судді; правосуб'єктність суддів, права та обов'язки суддів, присяга суддів; підстави та порядок притягнення суддів до юридичної відповідальності; зупинення повноважень та звільнення з посади суддів та ряд інших[5, с. 276].

Отже, порівняльно-правовий метод, статистичний, загальні логічні методи (індукція, синтез, аналогія, аналіз тощо), методи системних досліджень (системно-структурний підхід, сходження від абстрактного до конкретного), перебуваючи між собою у взаємозв'язку, утворюють цілісну систему — методологію дослідження.

Вдосконалення методології та техніки дослідження Конституційно – правового статусу суддів місцевих судів в Україні істотно позначається на якості отримуваних даних і, тим самим, якості та точності прогнозів, що вкрай важливо для вдосконалення нормативно-правового масиву українського законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балинська О. М. Семіотика права як філософсько-правова парадигма .? дис. на здобуття наук. ступ. доктора юрид. наук, спец. 12.00.12 філософія права. Львів . Льв. держ. унів. внутр. справ, 2013. 485 с.
2. Кельман М. С. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку . дис. на здобуття наук. ступ. доктора юрид. наук; спец. 12.00.01 теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень. Львів. Льв. держ. унів. внутр. справ, 2013. 445 с.
3. Проблемные ситуации в научное познании и их роль в развитии науки [Электронный ресурс]. Режим доступа . <http://www.kimkarus.ru/all-articles/57/173-2011-07-04-07-31-36>. Загл. с экрана. 10. Сырых В. М. Логические основания общей теории права . В 2 т. Т. 1 . Элементный состав. 2-е изд., испр. и доп. М. : Юридический Дом «Юстицинформ», 2001. 528 с.
4. Фарман И. П. Мониторинг как метод исследования и представления знания. *Эпистемологический анализ коммуникации. Философские науки*. М. . Институт философии РАН, 2012. Вып. 17. С. 256-269.
5. Ambrus M. Comparative law method in jurisprudence of the European Court of human rights in the light of the rule of law / M. Ambrus // *Law Review*, 2009. Vol. 02, Issue 03. P. 353-371.